

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Івано-Франківський фаховий коледж
Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мистецтво(Історія мистецтва.Культурологія)

Рівень вищої освіти – фаховий молодший бакалавр
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Дизайн»

Спеціалізація

Спеціальність 022 Дизайн

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Мистецтво (Історія мистецтва.Культурологія)
Викладач (і)	Чмелик Ірина Василівна
Контактний телефон викладача	0501911698
E-mail викладача	iryna.chmelyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3+3 кредити ЄКТС 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

«Мистецтво (Історія мистецтва.Культурологія)» як навчальна дисципліна покликана розширити світоглядні орієнтири, творчі здібності здобувача фахової передвищої освіти та сприйняття мистецтва у його найрізноманітніших проявах.

Викладання дисципліни «Мистецтво (Історія мистецтва.Культурологія)» передбачає вивчення мистецтва від найдавніших часів до Новітнього часу (XX- поч. XXI ст.). Під час прослуховування лекцій та виконання практичних, самостійних і семінарських завдань здобувачі набувають знань про мистецькі явища різних епох пізнають конкретні мистецькі пам'ятки, знайомляться з творчістю провідних митців різних епох.

Проникнення у сутність культури і вміння аналізувати мистецькі пам'ятки, вивчення творчої долі відомих митців й народних майстрів, шкіл, осередків тощо забезпечує формування творчої свідомості здобувача.

Психологічні особливості сприйняття мистецьких творів, природа творчості, чуттєві візуальні ознаки, пластичні засоби виразності, стилістичні особливості – це перелік тем, що розглядаються в матеріалі. Окрім текстової частини важливим є ілюстративний ряд на семінарських і практичних заняттях.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Мистецтво (Історія мистецтва.Культурологія)” є набуття здобувачами фахової передвищої освіти знань з історії і типології мистецтва та культури, психології художньої творчості, стильових виявів; оволодіння спеціальною термінологією і методом мистецтвознавчого аналізу. Основними завданнями дисципліни є вивчення мистецьких пам'яток світового та українського мистецтва на різних історичних етапах, усвідомлення особливостей розвитку національного мистецтва в контексті світової та

європейської культури, розуміння відмінних рис стилістичних напрямків та аналіз мистецьких творів різних періодів і мистецьких шкіл.

Цілі навчання: формування у здобувачів компетентностей, пов'язаних з розв'язанням спеціалізованих задач, пошуком творчих рішень або відповідей на практичні проблеми в галузі мистецтва та дизайну.

Теоретичний зміст предметної області: основні поняття, концепції в мистецтві, культурі дизайні, види, стилі, принципи культури та мистецтва, властивості та характеристики художніх творів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральні компетентності (ІК):

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі дизайну або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів дизайну та характеризується певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1 Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, враховувати традиційні та сучасні культурно-мистецькі процеси й практики у власній професійній діяльності.

СК 8 Здатність здійснювати міжособистісну, соціальну та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань.

СК 12 Здатність презентувати результати власної та/або командної творчої діяльності, у тому числі продукт дизайну перед різними аудиторіями.

Результати навчання:

РН 1 Діяти відповідно до загальних та спеціальних актів законодавства, у тому числі законодавства про авторське і суміжні права, захист персональних даних і розповсюдження інформації в межах освітньо-професійної програми.

РН 2 Діяти на основі етичних принципів, правових і безпекових норм у професійній діяльності з урахуванням культурних, релігійних, етнічних відмінностей та національних особливостей.

РН 3 Володіти державною мовою вільно, а іноземною мовою на рівні, необхідному для виконання професійних завдань.

РН 5 Знаходити оригінальні рішення поставлених професійних завдань самостійно або в співпраці у творчому колективі (групі), аргументуючи свій вибір.

РН 8 Використовувати успішні українські та закордонні дизайнерські практики.

PH 19 Оцінювати та забезпечувати потреби дизайну в галузі дизайну середовища.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
семінарські заняття / практичні / лабораторні	54 і 36 год.
самостійна робота	90 і 90 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-2	022 Дизайн	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Теоретичні основи мистецтва та мистецтво Стародавнього світу.		6	10
Тема 2. Мистецтво Середніх віків у країнах Європи та в Україні.		6	10
Тема 3. Мистецтво Стародавнього і Середньовічного Сходу. Культура народів Доколумбової Америки.		4	10
Тема 4. Мистецтво Відродження.		6	10
Тема 5. Мистецтво європейських країн XVII ст.		6	10
Тема 6. Мистецтво Європи XVII – початку XIX ст.		6	10
Тема 7. Мистецтво Європи кінця XVIII – поч. XIXст. Класицизм та романтизм в українському мистецтві		6	10

Тема 8. Мистецтво Європи XIX – початку XX ст.		6	10
Тема 9. Європейське та світове мистецтво XX-початку XXI століття.		8	10
2 семестр			
Тема 10. Культурологія як сукупність матеріальних і духовних цінностей		4	15
Тема 11. Історично-духовні аспекти розвитку світової та української культури		4	15
Тема 12. Світова та українська культура XIV-XVIII ст.		4	15
Тема 13. Досягнення світової та національної культури 19-початкуXX ст.		4	15
Тема 14. Збереження національної ідеї в українській культурі XIX-XX ст.		6	10
Тема 15. Роль сучасної культури в розвитку особистості		6	10
Тема 16. Сучасна українська культура. Локальні центри народної та професійної культури. Видатні персоналії української культури		8	10
ЗАГ.:		90	90+90

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Вид контролю – залік.</p> <p>Максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Семінарські заняття – 25 балів,</p> <p>Контрольна робота – 15 балів;</p> <p>Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів.</p> <p>Робота зі словником – 30 балів</p> <p>Тестування – 20 балів</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Контрольна робота – 15 балів.</p> <p>Самостійна домашня робота – 10 балів.</p>
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 25 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік.

7. Політика навчальної дисципліни

1. *Письмові роботи* виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.
2. *Академічна доброчесність*. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.
3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».
4. *Неформальна освіта*. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Основна:

1. Замаровський В. Їх величності піраміди. /В. Замаровський. -К.: Веселка, 1988.
2. Замаровський В.Спочатку був Шумер. /В. Замаровський.-К.: Веселка, 1983.
3. Кун М. Легенди і міфи Стародавньої Греції/ М. Кун.-К.: Рад. школа, 1967.
- 4.Утевська П. Невмирущі знаки./ П. Утевська.- К.: Веселка, 1976.
- 5.Рубель В. Історія Середньовічного Сходу: Тематична хрестоматія / В.Рубель. – К.: Либідь, 2002. – 624 с.
- 6.Рубель В. Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність/ В.Рубель. – К.: Аквілон-Прес, 1997. – 256 с.
- 7.Вазарі Дж. Життєписи знаменитих живописців, скульпторів і зодчих. К,1979.
8. Енді Воргол. Художник - суперзірка. [Текст]/ Авт. тексту Т.Соколовський.-[Б.м.р.в.].— 16 с.
9. Сак Л.М., Федорук О.К. Зарубіжне мистецтво: Навч. посібник [Текст]/Л.М.Сак, О.К. Федорук. — К.: Радянська школа, 1980. — 144 с.
10. Федорук О. Образотворче мистецтво Німецької Демократичної Республіки [Текст]/ О.Федорук. — К.: Мистецтво, 1986. — 144 с.
- 11.Західноєвропейський живопис 14-18 ст. в музеях України: Альбом.-К.: Мистецтво, 1981.
- 12Абрамович С.Д. Церковне мистецтво / С.Д. Абрамович. - К.: Кондор, 2005. - 205 с.
13. Чмихов М.О. Давня культура / М.О. Чмихов. - К.: Либідь, 1994. - 288 с.

4. Українське мистецтво

Базова

1. Авраменко О. Терези долі Віктора Зарецького, К, 2011. 592 с.
2. Антонович Є., Захарчук-Чугай Р., Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. 271с.:іл.
3. Бірюльов Ю. Мистецтво Львівської сецесії. Львів: вид-во «Центр Європи», 2005. 184с.: і.
4. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом / Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття . Львів, 2001. 176 с.: іл.
5. **Гординський С. Про мистецтво. Упоряд. Х.Береговська. Львів, Апріорі, 2015. 1024 с.**
6. Драган М. Українські дерев'яні церкви. Львів, б.м.в., 1937.
7. Захарчук-Чугай Р. Українська народна вишивка. К.: Мистецтво, 1988.
8. Запаско Я., Овсійчук В., Чарновський О., Степко С. Мистецтво оновленого краю. К.: Мистецтво, 1979. 172с.: іл.
9. Історія українського мистецтва: У 6 т. / під ред. П.Бажана. К.: Мистецтво, 1966. Том 5-6.
10. Історія української архітектури / під ред. Тимофієнка. К.: Техніка, 2003. 650с.:іл.
11. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Тридцять сім імен. К.: Майстерня книги, Оранта, 2010. 400с.: іл.
12. Крвавич Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво. В 3-х т. Львів, 2003, 2004. Т. 3.
13. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ ст. К., 2007.
14. Лобановський Б., Говдя П. Українське мистецтво др.пол.ХІХ - поч.ХХ ст. К.: Мистецтво, 1989.
15. Логвин Г. Украина и Молдавия (справочник-путеводитель)– М.: Искусство – Лейпциг: Эдицион,1982. 496с.: ил.
16. Лукань В. Історія українського мистецтва. Курс лекцій. Конспект. Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2010. 150с.: іл.
17. Львівський музей українського мистецтва: Альбом / Авт.-упоряд. А.Я.Новаківський. К.: Мистецтво, 1987. – 112с.: іл.
18. Матейко К. Український народний одяг. К.:Мистецтво, 1977.
19. **Мисюга Б.Гермегичне коло Карла Звіринського: альбом-монографія. Луцьк-Львів, 2019. 280с.**
20. Митці України: Енцикл. Довід. / за ред. А.В.Кудрицького. К.: Українська енциклопедія імені М.П.Бажана., 1992. 848с.
21. Моздир М. Українська народна дерев'яна скульптура. К.: Мистецтво, 1980.
22. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. Львів: Каменярь, 1969.
23. Нариси з історії українського мистецтва. К. Мистецтво, 1966.
24. Німенко А. Українська скульптура др. пол. ХІХ - поч.ХХ ст. К.: Мистецтво, 1963.
25. Нога О. Іван Левинський. Архітектор, підприємець, меценат. Львів: Центр Європи, 2009. 192с.: іл.
26. Овсійчук В. Олекса Новаківський. Львів, Інститут народознавства НАН України, 1998. 320с.:іл.
27. Олександр Архипенко: Альбом/ Есе В.О.Коротича. К.: Мистецтво, 1989. 200 с.: іл.
28. Рубан В. Забытые имена: Рассказы об украинских художниках ХІХ-начала ХХвв. К.: Наук. Думка, 1986. 220с.: іл.
29. Рубан В. Український портретний живопис другої половини ХІХ – початку ХХ століття. К.: Наук. Думка, 1986. 224с.: іл.
30. Свенціцька В., Откович В. Українське народне малярство ХІІІ-ХХ ст.К.: Мистецтво, 1991. 460с.: іл.
31. Словник художників України. К.: Мистецтво, 1973.
32. Словник українського сакрального мистецтва /за ред. М. Станкевича.— Львів: Інститут народознавства НАНУ, 2006.— 288 с., іл.
33. Соколюк Л.Графіка Бойчукістів. – Харків-Нью-Йорк, 2002. 223с.:іл.
34. Станкевич М. Українські витинанки. К.: Мистецтво, 1995.
35. Станкевич М. Українське художнє дерево. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2002. 480с.: іл.
36. Станкевич М. Теорія рами. Львів, СКІМ, 2015.
37. Степовик Д. Історія української ікони Х-ХХ ст. К.: Либідь, 1996. 440с.: іл.
38. Степовик Д. Іконологія та іконографія. Івано-Франківськ, 2003. 320с.: іл.
39. Степовик Д. Скарби України. К.: Наукова думка, 1990. 180с.: іл.
40. Український Авангард 1910-30-рр. Альбом./ Авт. – упоряд. Д.О.Горбачов. К.: Мистецтво, 1996. 400 с.:іл.
41. Український живопис ХІХ-поч.ХХ століття. Альбом. Хм.: Галерея, К.:Артанія Нова, 2005. 272с.:іл.
42. Український живопис: сто вибраних творів: Альбом / Авт.-упоряд. Ю.В.Белічко. К.: Мистецтво, 1989. 191с.:іл.
43. Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ-поч.ХХ століття /Зб.статей за ред. В.Ясієвича. К.: Наук.думка, 2000. – 150с.: іл.
44. Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. К.: Наук.Думка, 1983. –260с.
45. **Українські митці у світі/матеріали до історії українського мистецтва20 століття. Автор-упорядник Г.Стельмашук, Львів, Апріорі, 2013 – 520 с.**
46. Українське народне мистецтво: У 5 т. К.:Мистецтво, 1960-1974.
47. **Словник сучасного мистецтва.Посібник. Випуск 1./ упоряд. К.Бадянова, Л.Наконечна, К.2021. 144с.**
48. Харківська пейзажна школа останньої чверті ХІХ-початку ХХ ст.: Альбом /автори В.Немцова,С.Бінусова, О.Денисенко. К, Родовід, 2009. 272 с.

49. Шмагало Р. Словник митців-педагогів України та з України в світі. Львів: Українські технології, 2002.
50. Ясієвич В. Архітектура України на рубежі XIX-XX ст. К.: Мистецтво, 1988. 220с.: іл.
51. Яців Р. Українське мистецтво XX століття: Ідеї. Явища. Персоналії. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2006. 352с.: іл.
- 52. Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: Українська теоретична думка XX століття: Антологія / Упоряд. Р.М. Яців. – Частина 1-4. – Львів: Львівська національна академія мистецтв; Інститут народознавства НАН України, 2012, 2016, 2022..**
53. Мисюга Б. Опанас Заливаха Альбом. Київ, 2003.
- 54. Соколюк Л. Михайло Бойчук та його школа. Харків, Вид.СавчукО., 2014, 386с.іл.**

2. Література, присвячена культурі Івано-Франківщини.

55. Аронець М. Денис-Лев Іванцев. Життя і творчість: Монографія Грані-Т, 2008. 160с.: іл.
56. Баран В. Михайло Зорій. – Івано-Франківськ: Вид-во «Сімик», 2003. 119с.: іл.
57. Баран В. Тернистий шлях Осипа Сорохтея. Івано-Франківськ: Вид-во «Сімик», 2002. 51с.: іл.
58. Грабовецький В. Сторінки літопису Івано-Франківського собору Святого Воскресіння. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1999. 79с.:іл.
59. Дреботюк Р. Художники Прикарпаття: Альбом. К.: Мистецтво, 1989. – 254с.:іл.
60. Івано-Франківський художній музей: Альбом / Авт.–упоряд. М.М. Якібчук. К.: Мистецтво, 1989. 128с.: іл.
61. Лашук Ю. Косівська кераміка .К.: Мистецтво, 1966. 98с.: іл.
62. Лукань В. Вибрані статті про мистецтво. Явища. Постаті. Імена . Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2009. 240с.:іл.
- 63. Лукань В. Статейник .Частина 1 і Частина 2. Івано-Франківськ, 2020**
64. Мельник В. Сакральне мистецтво Галичини XV-XX століть в експозиції художнього музею. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2007. 224с.:іл.
- 65. Михайло Фіголь. Альбом. Упоряд. О.Фіголь. Львів, 2018.**
66. Нановський Я. Юліан Панькевич: Нарис про життя і творчість. К.: Мистецтво, 1986. 80 с.: іл.
67. Народна архітектура українських Карпат. К.: Мистецтво, 1987.
- 68. Опанас Заливаха. Альбом. Упорядник М.Аронець. Івано-Франківськ, Лілея НВ, 2016, 120 с.**
69. Ріпко О. У пошуках страченого минулого. Львів: Каменярь, 1996. 288с.
- 70. Словник художників Прикарпаття/ укладач В.Лукань, івано-Франківськ, 2019.**
71. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. Життя і творчість. К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2000. 224с.: іл.
- 72. Чмелик І. Мистецька Івано-Франківщина. Видатні особистості, виставкове, музейне, освітнє середовище. Івано-Франківськ, 2022.**

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладач Чмелик І.В.
доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва
викладач вищої категорії.